

سوال ۱ چگونگی شکل‌گیری مقررات در جامعه را نام ببرید و مثال بزنید.

گاهی مقررات به صورت دستورات اخلاقی و مذهبی است مثال نباید با کفش وارد نمازخانه شد.

گاهی به صورت عادت و رسم از مقررات پیروی می‌کنند مانند ایستادن در صف اتوبوس

گاهی مقررات به وسیله یک نهاد دارای صلاحیت مانند مجلس تصویب می‌شود مثال ممنوعیت عبور از چراغ قرمز

سوال ۲ قانون چیست؟

گاهی مقررات به وسیله یک نهاد دارای صلاحیت مانند مجلس تصویب می‌شود نام قانون به خود می‌گیرد.

سوال ۳ همه افراد در برابر قانون برابرند. درست

سوال ۴ مهمترین قانون هر کشور چه نام دارد؟

قانون اساسی

سوال ۵ قانون اساسی را تعریف کنید؟

قانون اساسی مادر همه قوانین است و سایر قوانین در چهارچوب آن تصویب می‌شود.

سوال ۶ در قانون اساسی هر کشور چه چیزهایی تعیین می‌شود؟

مهمترین حقوق ملت و همچنین روابط و وظایف حکومت و مردم

سوال ۷ پس از پیروزی انقلاب اسلامی کدام مجلس برای نوشتن قانون اساسی تشکیل شد؟

مجلس خبرگان

سوال ۸ مجلس خبرگان چگونه مجلسی است؟

در این مجلس خبرگان از طرف مردم انتخاب می شوند و در طول چند ماه قانون اساسی را نوشتند.

سوال ۹ قانون اساسی در چه تاریخی به همه پرسى گذاشته شد و مردم به آن چه نظری دادند؟

در روزهای ۱۱ و ۱۲ آذر ماه ۱۳۵۸ به همه پرسى گذاشته شد و مردم به آن رای مثبت و آری دادند.

سوال ۱۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران چند اصل دارد؟

۱۷۷ اصل

سوال ۱۱ همه افراد در برابر قانون مساوی اند یعنی چه؟

یعنی قانون باید برای همه به صورت یکسان اجرا شود مانند جریمه شدن عبور از چراغ قرمز

سوال ۱۲ وظیفه قوه مقننه چیست؟

تهیه و تصویب قوانین عادی در چارچوب قانون اساسی

سوال ۱۳ قوه مقننه از چند بخش تشکیل شده است؟

مجلس شورای اسلامی

شورای نگهبان

سوال ۱۴ مجلس شورای اسلامی از چه کسانی تشکیل شده و وظیفه آنها چیست؟

از نمایندگان منتخب مردم تشکیل شده و قوانین عادی را تهیه و تصویب می کنند.

سوال ۱۵ نمایندگان مجلس برای چه مدت و چگونه انتخاب می شوند؟

برای یک دوره چهار ساله از سوی مناطق مختلف کشور انتخاب می شوند.

سوال ۱۶ نمایندگان مجلس برای شروع به کار در مجلس ادای سوگند می‌کنند .

سوال ۱۷ رئیس مجلس چگونه انتخاب می‌شود؟

نمایندگان مجلس از بین خود افرادی را به عنوان رئیس مجلس انتخاب می‌کنند.

سوال ۱۸ شورای نگهبان از چند نفر تشکیل می‌شود و چگونه انتخاب می‌شوند؟

این شورا شامل ۱۲ نفر است شش نفر فقیه منتخب رهبری و ۶ نفر حقوقدان از طرف رییس قوه قضاییه به مجلس معرفی می‌شود.

سوال ۱۹ دو وظیفه شورای نگهبان چیست؟

الف این شورا بر مصوبات مجلس نظارت می‌کند

ب این شورا به صلاحیت نامزدهای انتخاباتی نظارت می‌کند.

سوال ۲۰ نمایندگان مجلس قوانین را بر حسب چه چیزی تصویب می‌کنند؟

با توجه به نیازهای مردم و موضوعات مختلف جامعه

سوال ۲۱ چرا نمایندگان مجلس باید از بین بهترین افراد انتخاب شوند؟

چون وضع قانون اهمیت زیادی دارد.

تهیه کننده رضا غیبی مطالعات ناحیه دو ارومیه

نکات رنگی بنفش را یاد بگیرید.

قانون گذاری

درس ۴

دانستید که هر جامعه‌ای برای حفظ نظم و امنیت و حقوق افراد به مقررات و قوانین نیاز دارد. این قوانین و مقررات چگونه و توسط چه کسانی تعیین می‌شود؟ ابتدا فعالیت ۱ را انجام دهید.

فعالیت

- ۱- **تعیین کنید:** با همفکری یکدیگر، مقرراتی برای کلاس و مدرسه‌تان بنویسید. شما می‌توانید برخی از مقررات کنونی را حذف کنید یا نگه دارید و یا مقررات جدیدی را تعیین کنید.
- ۲- **نقد کنید:** هر گروه مقررات پیشنهادی خود را بخواند و علل تعیین آنها را توضیح دهد. سایر دانش‌آموزان بگویند آیا با این مقررات موافق‌اند یا نه؟ چرا؟ برای نقد مقررات توجه کنید که آیا مقررات پیشنهادی، واقع‌بینانه و قابل اجرا هستند؟ آیا این مقررات موجب بهتر شدن امور می‌شود؟ آیا این مقررات حقیقی را از کسی ضایع نکرده است؟

۱

گاهی گروه‌های اجتماعی به صورت توافقی و براساس رعایت اصول اخلاقی یا برخی رسم‌ها، از مقرراتی پیروی می‌کنند؛ برای مثال، ایستادن در صف اتوبوس و یا نانوائی، قاعده‌ای اجتماعی است که مردم برای حفظ نظم، آن را پذیرفته و رعایت می‌کنند.

هرگاه مقررات به وسیله یک نهاد دارای صلاحیت مثل مجلس تصویب شود، نام «قانون» به خود می‌گیرد؛ برای مثال، ممنوعیت عبور از چراغ قرمز، یک قانون راهنمایی و رانندگی است که در مجلس تصویب شده است و چنانچه راننده‌ای از آن تخلف کند جریمه می‌شود. همچنین، هیچ‌کس نمی‌تواند بدون داشتن صلاحیت و مدرک پزشکی به درمان مردم بپردازد و این یک قانون مصوب است و اگر کسی از آن سرپیچی کند مجازات می‌شود.

همه افراد در برابر قانون مساوی‌اند.

۴ قانون اساسی

۵

مهم‌ترین قانون هر کشور قانون اساسی آن کشور است. قانون اساسی مادر همه قانون‌ها است و سایر قوانین در چارچوب آن تصویب می‌شوند. در قانون اساسی هر کشور مهم‌ترین حقوق ملت و همچنین مهم‌ترین روابط و وظایف حکومت و مردم، معین شده است.

۶

چند ماه پس از پیروزی انقلاب اسلامی، مجلس خبرگان برای نوشتن قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تشکیل شد. در این مجلس، خبرگانی* که از سوی مردم انتخاب شده بودند در طی چند ماه قانون اساسی را براساس بحث‌های دینی و علمی فراوان و با توجه به اهداف انقلاب اسلامی، نوشته و تصویب کردند. سپس قانون اساسی در روزهای ۱۱ و ۱۲ آذر ماه ۱۳۵۸ به همه‌پرسی* ^۹

گذاشته شد و بیش از ۹۸ درصد مردم به آن رأی مثبت یا آری دادند.

قانون اساسی کشور ما که براساس اصول اسلامی تدوین شده است، توجه خاصی به حقوق اساسی و اجتماعی همه مردم دارد و

همه موظف‌اند به این قوانین احترام بگذارند.

به چند نمونه از اصول قانون اساسی توجه کنید :

سوال ۱۰ و ۱۱ برای مطالعه است .

فصل سوم (حقوق ملت) :

.. اصل ۱۹- مردم ایران از هر قوم و قبیله که باشند از حقوق مساوی برخوردارند و رنگ، نژاد، زبان و مانند اینها سبب امتیاز نخواهد بود.

اصل ۲۰- همه افراد ملت اعم از زن و مرد یکسان در حمایت قانون قرار دارند و از همه حقوق انسانی، سیاسی، اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی با رعایت موازین اسلام برخوردارند.

اصل ۲۸- هرکس حق دارد شغلی را که بدان مایل است و مخالف اسلام و مصالح عمومی و حقوق دیگران نیست برگزیند. دولت موظف است با رعایت نیاز جامعه به مشاغل گوناگون، برای همه افراد امکان اشتغال به کار و شرایط مساوی را برای احراز مشاغل ایجاد نماید.

اصل ۳۰- دولت موظف است وسایل آموزش و پرورش رایگان را برای همه ملت تا پایان دوره متوسطه فراهم سازد و وسایل تحصیلات عالی را تا سرحد خودکفایی کشور به طور رایگان گسترش دهد.

اصل ۴۰- هیچ‌کس نمی‌تواند اعمال حق خویش را وسیلهٔ اضرار به غیر* یا تجاوز به منافع عمومی قرار

دهد.

فعالیت

- ۳- منظور از اینکه همه افراد در مقابل قانون مساوی هستند چیست؟ مثال بزنید.
- ۴- با راهنمایی معلم قانون اساسی را به کلاس بیاورید و آن را ورق بزنید و مطالعه کنید.

قوة مقننه

۱۲

قوة مقننه تهیه و تصویب قوانین کشور را در چارچوب قانون اساسی به عهده دارد. این قوه از دو بخش تشکیل شده است :

۱۳

۱- مجلس شورای اسلامی : نمایندگان منتخب مردم هستند که قوانین عادی را تهیه و تصویب می کنند. آنها برای یک دوره

۱۴

چهار ساله از سوی مردم مناطق مختلف کشور ما انتخاب می شوند. ۱۵

نمایندگان پس از انتخاب شدن برای شروع کار خود، در مجلس

آدای سوگند* می کنند که در گفته ها، نوشته ها و اظهارنظرهایشان،

استقلال کشور، آزادی مردم و تأمین منافع و مصلحت های آنان را مدنظر

داشته باشند.

۱۷

نمایندگان، از بین خود فردی را به عنوان رئیس مجلس انتخاب

می کنند.

۱۳

۲- شورای نگهبان : شورای نگهبان* دو وظیفه مهم بر

عهده دارد :

۱۹

الف) این شورا قوانینی را که در مجلس تصویب شده است، بررسی

می کند. اگر قوانین تصویب شده با قانون اساسی یا اصول و احکام دین مخالف بود آنها را رد می کند یا دوباره به مجلس برمی گرداند تا

اصلاح شود.

ب) این شورا بر انتخاباتی که در کشور برگزار می شود مانند انتخابات ریاست جمهوری و مجلس شورای اسلامی، نظارت می کند.

نامزدهای* انتخابات پس از بررسی و تأیید صلاحیت توسط این شورا، می توانند در انتخابات حضور یابند و برای به دست آوردن رأی

مردم، تلاش کنند.

● مجمع تشخیص مصلحت نظام : در مواردی که شورای

نگهبان و مجلس شورای اسلامی به توافق درباره تصویب یک قانون

نمی رسند، مجمع تشخیص مصلحت نظام، تصمیم نهایی را می گیرد.

● قانون گذاران با توجه به نیازها و موضوعات مختلف جامعه

سعی می کنند بهترین قوانین را وضع* کنند.

۲۱

از آنجا که وضع قانون اهمیت زیادی دارد، قانون گذاران باید از

بین بهترین افرادی که شایستگی های لازم را برای این کار دارند، انتخاب

شوند؛ شایستگی هایی مانند : شجاعت، دلسوزی، تخصص، دین داری؛

طرف داری از حقوق محرومان و

نمای بیرونی ساختمان مجلس شورای اسلامی

سوال ۱۸ برای مطالعه است.